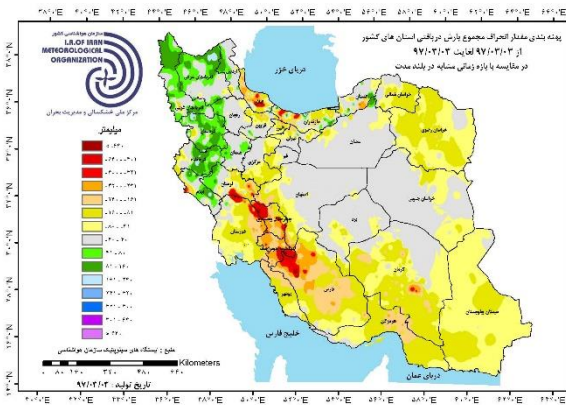

خلاصه:

وجود پدیده بلاکینگ در فصل بهار بر روی اروپا موجب شکسته شدن جریان‌های غربی و تغییر مسیر آنها به سوی جنوب اروپا شد و با عبور از روی ایران و خاورمیانه باعث افزایش بارش در چند ماه گذشته گردید. علیرغم بارش‌های به نسبت مناسب در فصل بهار، میانگین بارش کشور از ابتدای سال زراعی تاکنون حدود ۲۷ درصد نسبت به میانگین بلندمدت کاهش داشته‌است. بیشترین کاهش بارش در مناطق جنوبی و جنوب‌شرقی کشور- بویژه استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان، فارس و کهگیلویه و بویر احمد- با بیش از ۵۰ درصد رخ داده‌است. این درحالی‌است که از آغاز سال زراعی جاری تاکنون استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، اردبیل، همدان و ایلام در مقایسه با دوره بلندمدت مشابه از بارش بیشتر از نرمال برخوردار بوده‌اند. میانگین دمای طی ماههای خرداد تا مرداد در مناطق شرقی و مرکزی کشور تا یک درجه بیشتر از نرمال و در سایر نواحی نرمال پیش‌بینی می‌شود.

کهگیلویه و بویر احمد به ترتیب با ۷۰/۶، ۶۴/۹، ۶۴/۱، ۵۵/۹ و ۵۳/۴ درصد نسبت به میانگین بلندمدت رخ داده است. در مدت مشابه آذربایجان‌های شرقی و غربی و کردستان، به ترتیب با ۱۷/۷، ۱۷/۱ و ۱۶/۱ درصد بیشترین افزایش بارش را در سطح کشور دریافت کرده‌اند.

شکل ۱- انحراف مجموع بارش (مم) سال زراعی منتهی به ۹۷/۳ نسبت به مدت بلندمدت مشابه (از: مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران)

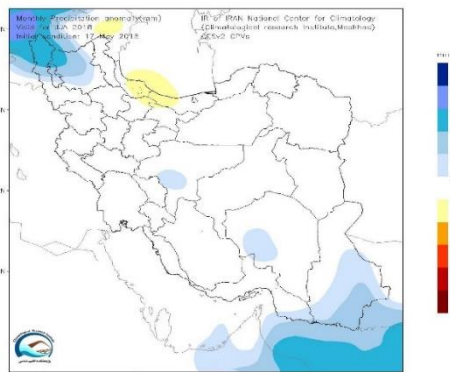
پیش‌بینی بارش:

به استثنای سواحل دریای خزر و جنوب شرق کشور، سهم بارش تابستانه در سایر نواحی کشور در مقایسه با مجموع بارش کل سال، قابل توجه نیست. در عین حال مدل‌های پیش‌بینی فصلی نشان از افزایش بارش در جنوب شرق و شمال غرب و کاهش نسبی بارش در سواحل خزر از خرداد تا مرداد دارند (شکل ۲).

به استثنای سواحل خزر و بخش‌هایی از جنوب شرق کشور، سایر مناطق در تابستان بارش چندانی ندارند. انتظار می‌رود فعالیت مونسون شبه‌قاره هند در آغاز بیش از نرمال اما در ادامه تضعیف شود. از اواسط تابستان پدیده انسو از فاز منفی به مثبت تغییر حالت خواهد داد. این شرایط موجب می‌شود تا بارش جنوب‌شرق کشور در تابستان نرمال باشد. همچنین بارش فصل پاییز کشور در محدوده نرمال تا بیش از آن و بی تاخیر آغاز شود ولی به دلیل پایین بودن سهم بارش اوایل پاییز، تاثیر کمی بر کمبود منابع آب کشور در آغاز سال آبی دارد.

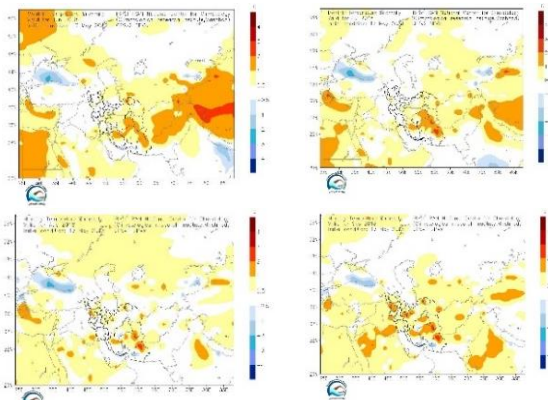
وضعیت جاری:

پهنه‌بندی انحراف مجموع بارش کشور از ابتدای سال زراعی ۹۶-۹۷ تا سوم خرداد ۱۳۹۷ در شکل یک نشان داده شده است. داده‌های ایستگاه‌های هواشناسی کشور نشان می‌دهند که در این مدت بیشترین مقدار کاهش بارش در سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان، فارس و

شکل ۲- پیش‌بینی ناهنجاری بارش کشور از خرداد تا مرداد ۱۳۹۷ نسبت به بلندمدت (داده‌های پس‌پردازش شده CFSv.2)

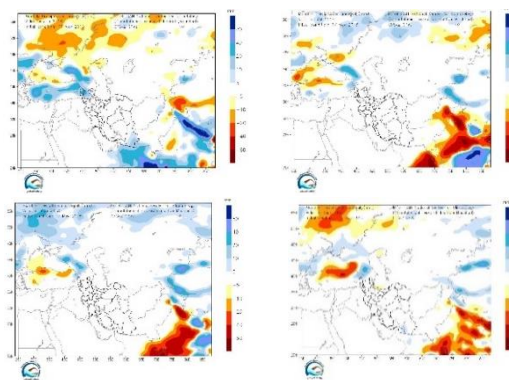
میانگین دما طی خرداد تا مرداد ۱۳۹۷ در مناطق شرقی و مرکزی کشور تا یک درجه بیشتر از نرمال خواهد بود و در سایر نواحی نرمال پیش‌بینی می‌شود.

شکل ۵- پهنه‌بندی انحراف دما از میانگین بلندمدت در خرداد (بالا-چپ)، تیر (بالا-راست)، مرداد (پایین- چپ) و شهریور (پایین- راست) ۱۳۹۷

در شکل ۵ جزئیات نوسانات میانگین ماهانه دما برای ماههای خرداد، تیر، مرداد و شهریور سال ۱۳۹۷ در بخش‌های مختلف کشور آورده شده است.

از آنجا که بارش‌های مونسونی شبه‌قاره هند در آغاز مونسون بیش از نرمال خواهد بود، لذا انتظار می‌رود با تاثیرپذیری از مونسون، بارش در جنوب شرق کشور در آغاز فعالیت مونسون (خرداد تا نیمه تیر) نرمال تا قدری بیش از نرمال باشد. اما مونسون سال جاری در زمان خاتمه تضعیف خواهد شد. تضعیف مونسون در اواخر تابستان و تغییر فاز پدیده انسو از منفی به مثبت منجر به وقوع بارش نرمال تا بیش از آن و آغاز به موقع آن در فصل پاییز می‌شود. به علت پایین بودن سهم بارش اوایل پاییز، این امر تاثیر کمی بر کمبود منابع آب کشور دارد.

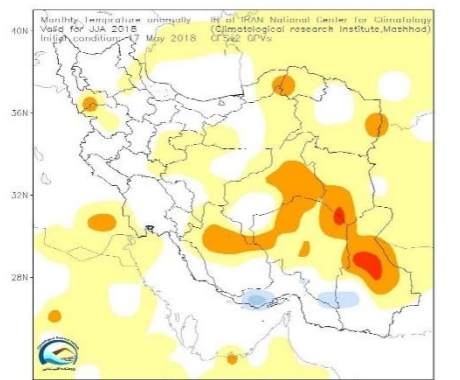

شکل ۳- پهنه‌بندی انحراف بارش در خرداد (بالا-چپ)، تیر (بالا-راست)، مرداد (پایین- چپ) و شهریور (پایین- راست) ۱۳۹۷

مطابق شکل ۳، بارش خرداد در اکثر نواحی کشور در محدوده نرمال خواهد بود. از خرداد تا نیمه مرداد احتمال وقوع بارش‌های ناگهانی در جنوب شرق کشور وجود دارد.

پیش‌بینی دما:

شکل ۴ ناهنجاری دمای کشور را از ماه خرداد تا مرداد نشان می‌دهد.

شکل ۴- پیش‌بینی ناهنجاری دمای کشور از خرداد تا مرداد ۱۳۹۷ نسبت به

بلندمدت (داده‌های پس‌پردازش شده CFSv.2)

توضیحات:

پیش‌بینی فصلی کشور در هفته اول هر ماه صادر می‌شود، صحت آن برای سه ماهه اول حدود ۷۰ درصد است. نقشه‌های فصلی براساس تلفیق نتایج مدل‌های مختلف تهیه می‌شوند ولی نقشه‌های ماهانه به دلیل محدودیت در دسترسی به داده‌ها- فقط با استفاده از برون‌داد یک مدل تهیه می‌گردند. لذا ممکن است نتایج پیش‌بینی فصلی با پیش‌بینی حاصل از مجموع پیش‌بینی‌های ماهانه قدری متفاوت باشد. دوره نرمال پیش‌بینی‌ها ۲۰۱۰-۱۹۸۱ است.

بیشترین صحت به ترتیب متعلق به پیش‌بینی‌های ماه اول و سپس فصلی است. تمامی نقشه‌ها بر مبنای ماه‌های میلادی ترسیم شده و در خبرنامه از نام معادل شمسی آنها استفاده شده است (دی=ژانویه و ...). با دریافت داده‌های جدید، پیش‌بینی‌ها به روز شده و ممکن است کمی تغییر یابند.

آدرس: پژوهشکده (مرکز ملی) اقلیم‌شناسی، مشهد، بزرگراه شهید کلاتری
تلفن: ۰۵۱-۳۳۸۲۲۲۰۳

ایمیل: mashadmcc@gmail.com وبسایت: www.cri.ac.ir